

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társainál.

Társszerkesztő:

Dr. Ambrózy Ágoston

Felolós szerkesztő:

Dr. Buza Barna

Társszerkesztő:

Dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányabb árban közlünk.

Valami az általános választójogról

Nem egyéb üres hengegésnél az, midőn a szocialisták mellüket verve a mellett kardoskodnak, hogy az általános, községenkinti, titkos választó-jog az ő programjuk sarkalatos követelménye és hogy ennek esetleges törvénybe iktatása az ő érdemük leendő. A szocialistáknak ezen öndicsérete ép oly súlyu, mint mikor a rudon ülő légy dicsekszik azzal, hogy a kocsin lévő terhet ő huzza.

Az általános választójog minden ország minden egyes radikális gondolkodású és haladni vágyó polgári pártjának első rendű követelése volt és legfeljebb az lehetett vita tárgya, hogy ez az általánosítás meddig terjedjen és a reform életbeléptetése mikor történjék meg.

A teletlenség mellett működő polgári pártok vezérei természetesen bölcs mérsékléssel, alapos meglátással, az összes érdekek gondos és figyelmes számba vételével fokozatosan készítik el erre a közvéleményt, ellenben a

semmi felelősséget el nem ismerő népgyűlési hősök mandátum utáni történeti vágyukban a nagy dobos verve rögtön és azonnal szeretnék e reformot életbe léptetni, mert fáj nekik a gondolat, hogy még sokáig kell várakozniok a képviselői állással járó társadalmi tényre és az ezzel egybekötött állami javadalomra. Piaci lármájuk nem csak a közönséget, hanem az ő fejüket is megzavarja és azt hiszik, hogy ők az ige apostolai a mozgalom vezérei, pedig valójában nem mások, mint élelmes üzérök, kik a mások által hirdettet, a köztudatba átvitt és ott megértelt politikai elvet akarják a maguk részére minél busásabban kamatoztatni.

Tagadhatatlan szükséges, hogy a választói jog szélesebb alapokra fektetessék. Nem azért, mert I. Bokányi Jakab ur Ó felsége ezt így követeli, hanem azért, mert az alkotmány biztosítékai egy hajtó lát sem érnek, ha azt csak a nemzet egy törpe kisebbsége garantálja. A szuronyokra támaszkodó központi hatalom fűtűül az ilyen alkotmányra. Célszerű tehát az alkotmány sáncaiba a nemzet

nagyob rétegét bevenni, hogy a felülről jövő támadás ne egy millió kiváltságolt választót, hanem több millió érdekét sértse, a kik azután a méltó választ meg tudják adni az „isten kegyelméből” uralkodó tanácsosok nemzet eltipró kihívásaira.

Ezen kívül még csak az az előnye van a reformnak, hogy az utatolós lélekvasárlás, a függő egyének pressionalása meg fog szünni és a közügyek iránti érdeklődés emelkedni fog, a mi jótékony és terményitő hatással lesz a törvényhozás működésére, melynek tagjai állandó érintkezést kell, hogy fentartsanak a választó közönség nagy tömegével. A most fölörölt és tagadhatatlanul becses előnyökön kívül e reform egyéb hasznal, de különösen az egyénekre közvetlenül járó haszonnal nem fog járn, bárholgy erőkölődék is Bokányi elhitetni népével, hogy az általános választói-jog törvénybe iktatása megszüntet minden „but és bánatot” elfelejtett minden „fájdalmat” és lehetővé teszi, hogy a mai szegény emberek ne csak vasárnap, hanem mindennap „pecsenyét és kalácsot ehessenek

és ehhez tokaji bort ihassanak és forintos szivarokat szivhassanak.”

E sorok írója nemcsak a választói-jog legszélesebb alapokra való fektetésének, hanem a kötelező szavazás törvénybe iktatásának is híve, mert a közjog jogokat kötelesség nélkül nem ismer. A kité a törvény fölruház azzal a joggal, hogy beleszólhasson a közügyek elintézésébe, az tartsa kötelességének e jog használatát.

Herék nemcsak a gazdaságban, de a politikában sem kellenek!

Arról, hogy a választói jog általános nem lehet, még vitatkozni is fölösleges. Maguk a szocialisták, ezen jognak patent lovagjai is két korlátot emelnek: a nőket és a 20 éven aluli férfiakat nem kívánják e joggal fölruházni. Már pedig, ha egy jog gyakorlatából a népességnek $\frac{3}{4}$ része ki van zárva, az a jog minden egyének mondható, csak általánosnak nem.

Kristóffy ur „szerelmei” persze azért tovább is maszlagosítják a népet az általános választói jog követelésével és a Tattersalból demagóg átkot szórnak előre is azokra, kik nem lesznek hajlandók

Magyarország és Ausztria viszonyának jogi természet.

Gróf APPONYI ALBERT-nek a st. louis-i „Arts and Science” kongresszuson 1904-ben tartott előadása.

Angolból fordította: AMBRÓZY ÁGOSTON.

Uraim! Ki akarom Önök előtt főbb vonásokban fejteni Ausztriával való összeköttetésünk jogi természetét. De midőn ezt teszem, előre is ki kell mondenem magam azon hiányokért, amelyek — bármennyire otthonosnak is érzem magam a magyar alkotmányjogban — a tudományos forrásmunkák teljes nélkülözése folytán kétségkívül fel fognak merülni. Mikor Európát elhagytam, nem gondoltam arra, hogy szerencsés lesznek amerikai jogászokörben előadást tarthatni. Emlékezetemre kell tehát bíznom magamat és erősen ítésem, hogy az lényeges körülményekre nézve nem is fog cserben hagyni. Biztosítékul szolgál erre harminc

éves parlament múltam. Előadásom azon területeken mozog, a melyre egész életemen át időm és hazafiúi gondom legjavát fordítottam. Vitas közjogi kérdésekben elfoglalt egyéni álláspontom fejtegetéseivel azonban nem terhelem nagybecsi figyelmüket; amit önök elé állítok, az mind tény, törvény, honfitársaim pártkülömbőség nélküli, közös hitvallása.

Magyarország és Ausztria viszonya oly bonyolultnak tűnik föl, hogy az érdeklődő idegen szinte kedvét veszti mélyebben beláthatolni annak jogi természetébe. A problema megoldásának nehézségei azonban nem annyira az államjogi viszony saját-ságaiból, mint inkább azon hamis alapfogalmakból és megtévesztőösszehasonlításokból erednek, amelyek a viszony értelmezése körül fölburjánzottak. A legelterjedtebb alap-tévedés, mondhatnám *proton pseudos* az osztrák birodalom fogalmának akként való odaállítás, mintha az Magyarországot magában foglalná és mintha Magyarország független államiságának attributumai csupán egy önkormányzati alkotmány rendel-kezői volnának, amely alkotmányt a központi birodalmi hatalom lázongó tartományunk lecsillapítására kegyesen engedélyezni jónak látott.

Osztrák udvari politikuskok és egyes német írők vágnak a kétes dicsőségre, hogy az ő neveikhez fűződök ez az alapjában hamis és a tények által napról-napra megcafozott elmélet, amely vastag köddel takarja el a kérdések papnál is világosabb lényegét azok előtt, akiknek lelkét mérges gőzzel egyszer megfertőzte. Merőben ellentmond ezen elméletnek a történelem s a törvényeken nyugvó anyagi igazság, amelynek csillogó világításában közjogunk alapjátétele: a független magyar királyság, amely bizonyos körülmények hatása alatt és bizonyos célok elérésére szabad akaratának szuverén elhatározásával szövetségre lépett a hasonlólag független és önálló osztrák birodalommal. Magyarországnak független államiságáról a logkisebb részben sem mondott le és csupán arra nézve történt a két állam közt megállapodás, hogy bizonyos kormányzati teendők egy csekély része közös végrehajtó szervek utján fog intézteni. Ha az „engedmény” kifejezés itt egyáltalán használható, Magyarország az, a mely engedményeket tett, senkihez sem fordult jóvá-hagyásért mert nincs e földön hatáim fölötté. Ez az ország önálló államiságának minden attributuma

fölött szuverén fonhatósággal rendelkezik. Egy Magyarországot magában foglaló osztrák birodalom csak a hamis elméletek ködében és leg-feljebb a közelmúlt egy átkos korszakának törvénytelen gyakorlatában létezik; mindenkori közjogunk világitásában egy képtelenség. Még az „Osztrák-Magyar birodalom” kitétel is — oly értelemben, mint a német „Reich” — helytelen; és az általán használt „Osztrák-Magyar monarchia” ez a nem egész szerencsés, mert félreértésre alkalmas adó elnevezés is csak oly értelemben fogadható el, hogy az egyrészt personal-uniot jelent egy uralkodó alatt, a ki személyileg egy, de a császár és a király két különálló közjogi személyiségének a képviselője és hogy másrészt a két különálló személyiség kapcsolatosan jár el a háború és béke kérdéseiben. Egy Magyarországot és Ausztriát tárgyalog egyesítő államtest azonban nem létezik.

Mihelyt ezt a minden vitán felül-álló alapigazságot átértették, eloszlik a homályi szeinek előtt.

Engedjék meg tehát, hogy könnyebb átértés kedvéért röviden vázoljam alkotmányunk fejlődését és főként rámutassak azon történeti eseményekre, amelyek közjogunk

Lapunk 6 oldal.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

magukat az ő idegenből átlátlantól bölcsességüknek alávetni és egyéb szempontokat is mérlegelni fognak akkor, midőn e korszak alkotó reform—lépésre magukat elhatározzák.

Bármily nagy hatalomnak tartsa magát a Kristóffy-áttal természetesen engedélyezett Bokányi-párt, azt nem tudja majd megakadályozni, hogy a választói jog akként terjesztessék ki és az eljárás szabályok oly módon állítsanak össze, hogy az a magyar nemzeti állam erősödését vonja maga után.

Mert e reform tulajdonképp nem az elv törvénybeiktatásán, hanem az eljárás szabályokon fordul meg. Ha pl. törvénybe iktatják ugyan azt, hogy minden 20-ik életévet betöltött magyar honos szavazati joggal bír, de az eljárás szabályok ennek gyakorlatát egyenes állami adót nem fizetőknél 3 évi egy helyen való lakáshoz és ahhoz kötik, hogy minden választó sajátkezüleg tartozik jelöltjének nevét a szavazólapra írni, akkor nem jöhet ugyan, de tényleg ki lesz kezesztve a jog gyakorlatából minden egy helyen lakni nem tudó kóborló alak, s minden analfabéta, mely utóbbiak száma Magyarországon, fájdalom, még mindig elég nagy.

Ezen intézkedések által egyrészt az egy helyen lakó, a hazai rőghöz hű mezőgazdasági munkások előnyben részesülnek az ipari munkások fölött, kik lakóhelyüket gyakran kénytelenek változtatni, másrészt pedig az értelmesebb és fölvilágosodottabb és ennek következtében politikailag érettebb választók túlsúlya és döntő befolyása biztosíthatnak a politikailag kevésbé érett polgárokkal szemben.

Valamint a nemzetiségi must is agyon lehet egy csapásra ütni, ha kimondják, hogy a kerületek újból beosztandók és minden vármegye csak annyi képviselőt választhat, a hányszor az egy képviselő küldésére jogosított magyarok arányszáma az illető vármegyében föllelhető. Így pl. ha 40000 magyar lakosra jut egy képviselő, akkor Szeben

vármegye a mai 6 képviselő helyett, kik százok, csak egyet küldhetne, mert az egész vármegyében nincsen 40000 magyar lélek. Ugyanigy csökkenne a román, tót vármegyék képviselőinek száma és ezzel arányban emelkedni fog a szinnyar vidékek képviselőinek a száma

Jó lesz, ha Bécs és budapesti szövetségesei egy kicsit arra is gondolnak, hogy egy nemzet törvényes képviselője nem szokott megijedni sem a felülről jövő ijesztgetéstől, sem az alulról jövő fenyegetéstől, hanem halad azon az úton, melyet a nemzeti jólét és függetlenség elérésére a leghelyesebbnek és legcélszerűbbnek vall, valamint jó lesz a Bokányipártnak arra is gondolnia, hogy eddig minden országban a választói jog kiterjesztése a polgári pártoknak volt az érdeme, hogy a kiterjesztés mérve és módja teljesen tőlük függ, mert ők a hatalom birtokosai. Ezek pedig nem fogják hatalmukat arra felhasználni, hogy a nemzet egyéb, sarkalatos jogairól lemondjanak és sirját megásák azért, hogy Bokányi tapsait kiérdemeljék.

Néhány szót kellene még arról is mondani, hogy helyese-e, célszerű-e most követelni a választói jog kiterjesztésének a reformját, mikor a nemzet törvényes képviselőinek többsége harcban áll az uralkodójával és a nemzet azon jogát akarja elismertetni és törvénybe iktatni, hogy ebben az országban a nemzet az ur, az parancsol, nem pedig a katonák tömegére támaszkodó bécsi királyság.

A józan ész is azt diktálja, hogy míg ez a fontos kérdés a nemzet javára eldöntve nincsen, addig akár általános, akár cenzusoz kötött választójogunk lesz, nem mi leszünk az urak a hazában, hanem Bécs és nem a nemzet többségének az akarata fog érvényesülni, hanem a militarizmus akarata. Már pedig józan észszel nem lehet föllogni, hogy a militarizmus esküdt ellenségei, miért, mily okból és célból segítik a militarizmus életét meghosszabbítani?

egyek sajátosságainak létet adtak és ezek kápt főleg azokra, amelyek Ausztriával való összeköttetésünk megteremtésére vezettek.

I.

A magyar alkotmány oly régi, mint maga a magyar nemzet vagy legalább is, mint a magyar történelem. Irott okirat, melyet magyar alkotmánynak lehetne nevezni, nem létezik; nem létezik tehát alkotmányunk történetében egy ily irott mi szerzői dicsőségére jogosan igényt tartó törvényhozó vagy törvényhozói testület sem. Ami alkotmányunk az évezredes jogfolytonosságban élő nemzeti szellem mindenható ereje által folytonosan megtermékenyített szerves fejlődés eredménye; alapelvei, szabályai a törvények, jogszabályok és precedenseknek a XI. század óta felhalmozódott tömegéből alakulnak ki. És e tekintetben lehetetlen bizonyos hasonlóságot föl nem fedeznünk az angol és magyar alkotmány között, ami annál szembevetőbb, mert a két nemzet faji jellege teljesen eltérő és fejlődésükben valamelyes kölcsönhatásnak nyom sincs. Még az időpontok is csaknem összeesnek: 1222-ben a Magna Charta után alig hét évvel jelent

meg II. Endre Arany Bullája. Mindkét okirat régi szabadsájjal szembenességének és nem új törvényalkotásnak tekintendő. Alkotmány és törvény közt tételes különbségtétel van, az amerikai közjog fő jellemvonása, nálunk nem létezik. A mi törvényhozásunknak módjában áll egyszerű törvényhozási aktus által alkotmány-változást előidézni, mintha egy közönséges vasutépítési engedélyről vagy egy vámtétele emeléséről volna szó; másrészt azonban alkotmányjogi kérdések tekintetében a legerősebb konzervatívizmus uralkodik és a nagy idők emléke által megszentelt intézmények azon foglalatát, melyet gyűjtőnévvel alkotmánynak nevezünk, talán sehol a világon nincs oly tisztelettel körülveve, mint nálunk.

Alkotmányjogi fejlődésünk egyes jelentősebb szempontjaira lesznek bátor most nagybecsű figyelmüket felhívni, bevezetésül előadásom tulajdonképpeni tárgyának.

Már a XI-ik században, a kereszténység befogadása idejében, tárgyú hatalommal felruházott király áll a nemzet élén. A minden oldalról állandóan fenyegető veszélyek ellen ugyan határozott oltalmat csupán a hatalom erőteljes központosí-

De a mai alkotmányos küzdelem, ettől eltekintve a becsület kérdése is. Ezt így fogja fel a király is, a nemzet is.

Kérdjük már most akármelyik szocialistát, hogy, ha ő hitvesét azon érné, hogy munkaadójával szerelmeskedik, a férj becsületén esett foltot fogja-e letörölni, avagy azzal a kéréssel fog a felesége szeretőjéhez fordulni, hogy — emelje fel a munka bérért?

Mert most úgy tesznek a szocialisták, hogy elismerik ugyan a koalíció küzdelmének helyességét, jogosságát; ők is szükségesnek tartják a nemzeti akarataknak a militarizmussal szemben való érvényre jutását, de azért a választói jog azonnali és mindent megelőző törvénybe iktatását követelik, mert ez rájuk nézve azonnal használna járna.

Hát ez helytelen taktika! Előbbre való a nemzet becsületének a helyreállítása, a nemzeti akarát szuverenitásának az elismertetése — a mindennapi kenyérhez óhajtott — mandátumnál.

Fehér Márton.

A százas bizottság ülése. Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága által a kormány közjogi rendeleteinek ellenőrzésére és az alkotmányos ellenállás szervezésére kiküldött százas bizottsága e hó 8-án (kedden) d. e. 8 és fél órakor a vármegyháza nagytermében ülést tart, melynek tárgya: 1) a lapunk mult számában ismertetett azon belügyi ügyvezetői leirat, mely a vármegye hazafias határozatait megsemmisíti; 2) Tokaj nagyközség kérelme a fogyasztási adók tárgyában.

Uj függetlenségi kör. Tokaj közszeg polgárai megalakították a függetlenségi kört, melynek tiszti kara a következő: Elnök lett Benedek Pál; társelnökök: Székely Károly és Cigányi Béla; alelnökök: Margittay Ferenc és Dienes Gyula; jegyzők: dr. Szécsen Vilmos és dr. Honóczy Géza; titkárok: Lengyel Mihály; pénztárnok: Lindenbaum Henrik; könyvtárnok: Mikola Árpád, háznagy: Róthfuchs János. — Az igazgató választmány tagjai lettek: Dávid Nándor, Demjén Kálmán, Faragó József, dr. Goldstein Kálmán, Horváth János, Karniss István, Kicsinkó Antal, Klinga István, Krajnyák Géza, dr. Kröcker László, id. Lakatos József és Varga Márton. Póttagok: Grekszik József, Görgei Gábor,

Lackó János, Mandzák János, Nyest Mihály. — A felügyelő bizottság tagjai: Haas József, Lantos József, Olay Lajos, Seiler Mór, Vigh Endre.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a július végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további küldésében akadály legyen.

HIREK.

Pöstyéni levél.

Pöstyén, 1905. aug. 4.

A legtöbb magyar ember, akinek igazán szüksége van a gyógykezelésre és nem csak luxusból hagyja el nyáron lakóhelyét, nehezen szánja rá magát, hogy fürdőbe menjen. Minek is tagadnók: leginkább anyagi okok a rugói ennek a vonakodásnak. Félnék nagyon a beteg emberek, hogy szorakozást, jólétet meg minden mást — persze jó drága pénzen — okvetlen nyerne a fürdőhelyen, — csak éppen azt nem, a miért jöttek gyógyulást. Hát bizony ez így van a legtöbb fürdőhelyen. Csak ritkaság számba megy az a fürdőhely, a hol a kellemes a használat egyesítheti a beteg ember.

Valóban elmondhatjuk, hogy egy ilyen fürdőnek minden jó tulajdonságát egyesíti Pöstyén-fürdő, melynek híre szerencsére egész Európát bejárta már, Alig akad csuszban, közvényben vagy más hasonló bajban szenvedő beteg ember, aki ne hálásan és megenyhülve a fájdalomtól, vagy teljesen gyógyulttan hagyja el Pöstyént. Szótlanul és sokat beszél Pöstyén csodáról a mankó-muzeum, melyben azon betegek hátrahagyott mankói vannak elhelyezve, a kik mankón jöttek a fürdőbe és mankó nélkül, egészségesen hagyták el a gyógyhelyet. A fürdői élet itt korán reggel kezdődik.

Reggel 4 1/2 óra van. Itt állok kellő közepén a Vágon átvezető, tavaly kétszázézer költséggel épült hatalmas hidnak melyen át a fürdő telepre jutnak. Már most, korán reggel a hid csak úgy hemzseg a fürdőbe siető gyógyulást kereső betegek sokaságától. De minek is mondom: hogy *sietnek*. Hisz a fürdővendégek

tása ígért. De az államfői előjogok kezdettől fogva bizonyos korlátozásoknak voltak alávetve. Ott volt a rövid időn nemzeti képviselőté fejlődött nemzetgyűlés — az összes szabad emberek gyűlékezete — melynek hozzájárulása föltétele volt a királyi rendeletek állandó jogervényének és amely a XIII-ik század második felében a törvényhozó hatalomnak nyilvánosan elismert és törvényileg szervezett alkotmányává lett. Ott volt a trónutódlás félig választásos jellege, a mely biztosította ugyan a trónt az uralkodóház tagjainak számára, de minthogy a tagok között szabadon választott a nemzet, ajánlatosnak mutatkozott az uralkodóra nézve a közvélemény jóindulatát megnyerni, ha a választás kimenetelét fia javára akarta biztosítani. Ott volt azon felül az Arany Bulla 1086-ig érvényben maradt záradéka, mely a királyi törvényt és nemzeti szabadságokat sértő intézkedéseivel szemben bő körülírással aktív ellenállási jogot adott a nemeknek. És ott van két, keletkezésük időpontjára nézve még fontosabb törvény: az 1235-ik és az 1298-ik évekbeli. Az első a nemzetgyűlés akaratával szembehelyezkedő nádornak, a királyi léghajító hatalom főszervezőnek,

szavazati útján való elmozdításáról intézkedik; a másik pedig kimondja, hogy a királyi rendeletek csakis a nemzetgyűlés által kijelölt, bizonyos méltóságok ellenjegyzése mellett emelkednek jogerőre. Van-e még egy ország, melynek történelmi szereplése kezdetén a parlamentari kormányzás ily tökéletes megalapozásával találkozónak?

Hogy Magyarország már a közepkorban alkotmányos fejlődésének oly magas fokát érte el, annak oka ugyanaz, ami a magyar királyt azon kor leghatalmasabb uralkodójává tette: a hűbériség hiánya. Kétségtelen, hogy a hűbériség Európásterjedt elterjedt rendszerének bizonyos mérvű beszivárgásától ami régi intézményeink sem voltak teljesen megvédhetők, de ami hűbéri elem bennük felalálható, az mind csak esetleges és ideiglenes bevegülés természetével bír, ami alkotmányunkra a hűbéri karakter bőveggel legkisebb mértékben nem nyomta rá. A közjogi hatalomnak magánjogi helyzetekkel való összevegítése, ami a hűbériség lényegét teszi, ami alkotmányunkban ismeretlen és ilyen nemű összevegülés soha sem homályosította el a közfunkciónak közjogi egyetemes jellegét. A köz-

— **Miskolci VIII. Országos Sörpávasár.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, úgyis mint a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének Központja, a Borsodmezei Gazdasági Egyesület, Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Miskolcon 1905 évi augusztus 22-én, kedden a vármegyeháza nagytermében országos sörpávasárt rendez. A vásár d. e. 9—12 óráig, d. u. 2—4 óráig tart. A vásáron a közvetlen vétel és eladás szabad. Bizományban a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” is közvetít eladásokat. Minden eladást a rendező-bizottság ellenőrzi. Az eladások a vásárhelyiségen kiállított minták és bejelentési ívek alapján történnek. — Termelők figyelmébe! A Miskolci Hitelintézet r. t. igazgatósága azon kedvezményt nyújtja a t. termelőknek, hogy a sörpávasárra bejelentett árpat a vásár napjáig miskolci termény- s áruaktáraiba fekbér felszámítása nélkül kész beraktározni s arra megfelelő előleget adni. Ez ügyben szíveskedjenek a termelők közvetlenül a nevezett intézethez fordulni.

— **Dunky fivér** es és kir. udvari fényképészeknek rendes 2 heti ki-rándulásokon kívül, ami legközelebb aug. hó 12-én és 13-án lesz, egy állandó megbízottjuk van itteni műtermükben és így levételek minden nap eszközlötnek.

— **Hogyan tisztítják és tartják jó karban a lábbelit?** A Selle és Kary cég által gyártott „Fredin”-nel egy fekete, mint színes cipőket a legjobban lehet tisztítani és jó karban tartani. Ezen szer minden hasonló szert jóságban és használhatóságban felülmul és mindamellert a legolcsóbb áron beszerezhető. A „Fredin” a lábbelit nemcsak széppé, fényessé és csinosná teszi, hanem használata által a bőr is tartósabbá válik. Egy doboz „Fredin”-nel egy pár cipőt három hónapig lehet tisztítani s a cipő kétszer annyi ideig tart, mintha más szerrel tisztították volna.

— **Tanuló felvétetik lapunk kiadóhivatalában.**

A közönség köréből,

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Szerencs rendőrsége.

Igazán nem tudjuk, miért tartunk mi drága pénzen rendőröket. Ha luxus kifejtés a célja, ám akkor nyilatkozhatnék vagy az előjáróság, vagy a szerencsi járás közigazgatása. Mert ahoz csakugyan nincs nekünk kedvünk, hogy a hatóságok ilyenmő fényűzései a mi adófilléreink alapján nyerjenek kielégítést. E hó elsejére virradó éjjel Szerencs főutcáján botrányos verekedések fordultak elő. S az inspekciós rendőrök kötelességük teljesítése helyett a legkedélyesebben konyakoztak. Ez különben nem ritka eset Szerencsen. A szokásos vizsgálat titulusa alatt Szerencs rendőrei és éjjeli őrei nem egyszer mulatnak az ott dözsölő közönség rovására. Az alatt pedig az utcai skandalumok percről-percre növekednek. Azért

kérdezzük tehát erélyes főszolgabíránkat, akare Csutor közrendő, mint főmatador elmozdításával rendet creálni Szerencsen? Mert az még sem járja, hogy az ügyeletes emberek egy alkoholista kedvéért elvonassanak rendeltetési stációjuktól.

(Szerencs.) **Veridikus.**

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Műfogakat és egész fogsorokat
kiválóan készít

Magyar Ferenc
fogtechnikus

Sátoraljaihely, Kossuth-u 181

Eltűrt és nem jól illő fogsorok átalakítása 2 óra alatt.

Első sátoraljaihelyi kerékpár raktár

Zemlényi Sándor

órásnál **Rákóczi-utca.**

Elad és vesz új és régi kerékpárokat. Raktáron tart alkatrészeket. Elfogad bármilyen javítást.

Kérjen csak
SELLE & KARY féle

legjobb tisztítószert minden finom lábbeli számára
sárga és fekete színben
Különösen ajánlható
Boxalf, Osearia, Chevre-aux és Lakkozipők számára
Bécs, XII/1.

Megyei általános bank részvénytársaság
Sátoraljaihely
— (a járásbíróssággal szemben) —
200.000 korona
teljesen befizetett alaptőkével.

Elfogad betétet kamatozás végett.
Leszámítol váltó és jelzálogkölesönöket.
Folyó számla hitelt és ovadékot nyujt kedvező feltétellel.
Eszközöl 10-től 70 évig terjedő törlesztéses kölcsönt és elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

Az igazgatóság.

Vizhatlan ponyvák.

Eperjesi cserépkályhák.
Granit és márvány síremlékek bizományi raktára
Behyna testvéreknél Sátoraljaihelyben.
Valódi aszfalt fedéllemezek és carbolineum raktár.

Román és portland cement raktár.

Asványvizek. Lópor és lószerek.

Hirdetmény

Ertesítjük a t.-cz. közönséget, hogy földbirtokokra és Sátoraljaihelyben lévő házakra
10—75 évig terjedő
törlesztéses kölcsönöket
nyujtunk és fennálló régibb kölcsönöket olcsóbbakra átválttatunk.
Zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar- termény- és hitelbank
Sátoraljaihely.

Bálint Imre építész
építési irodáját
Csehy-féle házba, Zsolyomka-u. 383. sz.
helyezte át.

<p>Olcóság! Lealkalmaság!</p> <p>MINDEN HÖLGÝ ELÖNYE</p> <p>olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházódik.</p> <p>Saját érdekében kérje ezért duntartalmu mintagöjteményünket, melyet megkeltetés végett ingyen és bérmentve küld a</p> <p>WIENER MODEN UNION</p> <p>Bécs, I., Schottenting 10</p>	<p>Saját érdekében hirdessen ki!</p> <p>LEOPOLD GYULA</p> <p>hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 64.</p> <p>VEREZEZŐTÉNY, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGENSÉG, görgyutakba és görgyűvekbe való legújabbabb készítmény.</p> <p>KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.</p> <p>Valódi tokaji borból készült, tehát nem tereztendő össze más készítményvel. Rendkívül kellemes ízű, erős, tartós, a vért kitűnően tisztítja meg. Kapható gyógyszárban.</p> <p>Postán küldi: KORONA-GYÖGYSZERTÁR Budapest, Mátyás-tér.</p>	<p>SZIMON ISTVAN FÉLE GYÖGYERÉJŰ SÓ-SORSZESZ</p> <p>Szönyegegek takarók, függönyök, csipkefelhúzó, szőnyegszőnyegek.</p> <p>S. SCHEIN és társai, Wien, I., Basenmarkt 12. Dórtartalmú képek, ARBEJZEK ingyen és bérmentve.</p> <p>Ön nagyon időnek látázik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL!</p>
--	--	---

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszellőbb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács képszaktája
3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 120
Dr. Kovács gyógytára Bpest, Újfal. 17.

"SMITH PREMIER"

képviselőik keresteknek.

SMITH PREMIER N°5

keves árjegyzék ingyen.

AVILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE.

GRAND PRIX PARIS 1900

BUDAPEST ANDRÁSSY-UTCA

BALASSA FÉLE UGORKATEL

Pattanás, kiütés, szepió, májolt, sőt ráncok is eltűnnek az arczról: a valódi angol használatával.

Egy üveg ára 2 korona.

Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1'20, K.

Főzetéki: **BALASSA KORNÉL** Bpest-Erzsébetváros.

KATZER -társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (sz. 1/4 millió részvény-tőke).
járt 1.22, 45, 46, és Új-utca 43.

Katzer szőrmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY

VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

1000000

SAKZVÉLEMÉNY.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugy-szintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájára és a hasi vérbőszégből eredő májbajok ellen. A „Siculia“-forrás beiszó használatának fürdőszó való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tudógymók kezdetleges esetében, valamint a gümös-görvényes nyirkmirigy dagadatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Csiszszó segédészó képez az elhí-zás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.

Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosbírói tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Szétföldi a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavas ártó gyár: a MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék von. Csám: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapestben: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab. Árpád

RAJZ-ESZKÖZ.

az összes közép-iskolákban a legjobban be-
-vált

MAGYAR KÖRZŐ

MINDENÜT KAPHATÓ.

Prüfungsnormen
okl. szűkítő
Lakki: Deák u. 519.

HIRDETÉSEK

felvételnek kiadóhivatalban.

Bérbeadó, esetleg eladó

egy kétszobából, konyhá-ból és mellékhelyiségekből álló lakóház, melybe aug. elsőjén már be lehet költözökdni.

Közvetítők díjazatlanak.

Ertekezhetni dr. **Erényi Manó** ügyvéd irodájában **Sátoralja-ujhelyben.**

Könyvnyomdánkban egy tanuló felvétetik.

Ajánlom kitűnő minőségű

asztali boromat

literenként 70 fillérért.

Szabó Erzsébet kis trafik.

Mindenféle ásványvíz kapható.

Gép- és malomtulajdonosok figyelmébe!

Gépjavitó műhelyemben minden-féle gép és kazánjavításokat, henger-rovátalkatást legújantonyosabban és a legrovidebb idő alatt eszközölök.

Tisztelettel:

Reismann Károly
Sátoraljaújhely, a Dohánygyár háta mögött.

Minden gazdára nézve fontos annak ismerete, miképen védekezzék a **burgonya-vész** ellen, mely nem mennyiségét rontja, de a minőséget is befolyásolja.

A burgonya-vész leküzdésére a legalkalmasabb szer a **DR. ASCHENBRANDT-féle BORDÓI-POR.**

mely nemcsak biztosan megóvja a burgonyát ezen veszedelemtől, hanem terméshöbületet és a gumók keményítőtartalmának fokozását is eredményezi.

Ennélfogva a bordói porral való permetezés költségei többszörösen megtérülnek. Egy kat. hold burgonya kétszeri permetezéséhez (június és július hóban) összesen 8—12 kg. bordói por szükséges.

A bordói por ára:

50 kilogrammos zsákokban a kilogramm 68 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsákokban 72 fillér, vala-mint 2 kilogrammos dobozokban a kgr. 73 fillér.

Megrendeléseket elfogad, a burgonya-vészről szóló részletes ismertetést és használati utasi-tásokat díjmentesen küld a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: **Fogyaszt és érték. Szövetkezetenél** Sárospatak; **Klein Emilnél** Tarczal; **Krauss Jenőnél** Monok; **Steinfest D.-nél** Királyhelmecc.

Schicht-szappan!

(Szarvas vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadó-ság a melyet **Schicht-szappannal** észlelhetünk, ligysága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legna-gyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állíttatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg hat. Tulajdonságai és Utóirhatatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell betegségeinél. enyhíti a katarrhusot, csillapítja a köpködést, megszünteti a fájdalom köögést, meggyógyítja az idültté vált ilyen betegségeket is. 2. Kétféle hatású torokgyulladásnál, rekedtségénél és minden torokbetegségnél stb. 3. Mindenféle lázat alapszan elűzi. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgörést, kékűt és csikarásokot. 5. Megszünteti a fájdalmat, gyógyítja az arany eret és Hämorrhoidát. 6. Hajtó és vértisztító hatása van, tisztítja a vesét, megszünteti a hypochondriát és melankóliát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 7. Kétféle hatású van fogfájásnál, lukas fognál, szájszűlynél és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a felbőgést és a száj és gyomor rossz szagát. 8. Kétféle szer férék, pánthika gilisza, epilepszia és nehézkór. 9. Külsőleg csodálatos gyógyszerül szolgál mindenféle sebnél, új és réginiél, forradás, orbánc, hőkiütés, füsttárgya, égéses, fagyos tagoknál, rüh, var és kiütések, kirepedezett durva kéznél stb. megszünteti a fejfájást, tüdőgást, szagotást, köszvényt, fülfájást stb. a miről a részletes használati utasítás teljes felvilágítást nyújt. Olyan gyógyszer, melynek semmi családban különösen influenza, cholera- és más járvány idején mint első segédnyel nem szabad hiányoznia. Figyeljünk mindig a zöld védőjegyre, mint fennebb látható! Cim: **Thierry A. Védegényi-gyógytára. Pregrada bei Rohitsch.** 12 kis, vagy 6 kettős üveg ára 4 br. menta Ausztriá-Magyarország minden államára 5 K. Bosznia-Herzegovinára 12 üveg kis, vagy 6 kettősüveg 5 K. 60 f. Kevesebb, mint 12 kis, vagy 6 kettősüveg nem küldetik. Csak a pénz előleges beküldése ellenében vagy utánvéttel.

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védőjegyek, vétele és újra eladása törvényileg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyidejűleg utalványozva van mindedenek előtt, rögtön elküldetnek.

Az egyedül valódi Thierry-féle centifolia-kenőcs ereje és hatása. Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszta teljesen meggyógyult, utabban pedig egy 22 éves, súlyos, rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, műtetet fölöslegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazását nyír: a gyermekágyas asszonyok mellgyu lúdsánál, a tejfolyás megakadásánál, melkemenyedésnél, orbáncnál, mindenféle régi bajnál, nyílt láb vagy csontnál, sebeknél, sós csúsz, dagadt lábnál, még csont szund is; ütött, szurt-, lött-, vágott- és zuzottséknél; minden idegen test kivonására, mint: üveg- és faszilánk, homok, vágószér, tüske stb.; minden fekélynél kelevény, karbunkulus, vadképződményeknél, még ráknál is, új és körümméregnél hólyagnál sebesebből lábnál, mindennemű égési sebnél, elfagyott tagoknál, a betegek fekvés okozta fölsebesedésnél, kelésknél a nyakon, vérkelésknél, a gyermek fülgyulladását és sebeiét stb. Legjobb szer rovarcs pös ellen, **tyúkszem** ellen. 2 doboznál kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beküldés ellen. vagy utánvéttel. 2 tégely ára 3 K. 60 f. Minden tégelybe be kell íratni a cég nevének „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada.” Egyedüli beszerzési forrás: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Teljes meggyőződést szerezhet rögtön arról, hogy Thierry A. gyógyszerész balzsamja a család tanácsadója, mely több ezer eredeti haláliratot tartalmaz. Ezen könyv megküldése bérmentve történik 40 fillérnek pénzben vagy bilyegben való beküldése ellenében. A balzsam megrendelői a könyvet megkapják díjmentül melékülve. Az én egyedül valódi képményeim hamisítói és a hamisítványok árusítói kérem megnevezni a büntetőtörvényszéki intézkedések megtétele végett. Raktar Budapeston T. rök Jozsef gyógytára és D. Egger Leo gyógytára, Vertes L. Lugas és az összes gyógyszerárkban.

Butorgyár

MAJOROS GYULA

asztalos mester.

Első zemplémegei gözerőre berendezett asztalos műhely

Raktár: Kazinczy-utca. **Sátoraljajhely.** Gyár: Csörgői-ut 737. (saját ház.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **gözerőre berendezett**

butor gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseket. Mindennemű asztalos munkát a legrövidebb idő alatt készítek.

Kérem a nagyrédemű közönség b. pártfogását

kiváló tisztelettel
Majoros Gyula

asztalos mester.

Vedjegy: „Horgony”.

À Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiókat bizonyított házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvéleményét, csakis a megbízhatóságnál bedőresülésköpen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” vedjegyvel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Forrártár: Török József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerár
22 „Arany oroszlánhoz”, Prágán.
Elsőszéke. 5 ucu. Mindenütt kapható.

Eladó

1 fürdőkad, 1 szőnyeg
divány, 1 kredencz
márványlappal és 1
asztal

Donka Pázsit-u. 584

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljajhely.

Javaszi és nyári idényre

ajánlom gözre berendezett évek óta jóhírben fenálló

vegyi ruhatisztító intézetemet

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermekruhaneműeket tisztításra u. m. utcai, bál- és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre mindenféle női és férfiruhaneműeket bontás nélkül mindenféle divatos színek megfestésére.

Guvlirozásra női ruhákat

mindenféle szövöketet, selyem, mol, batizst és krepeket 150 cm. hosszúságig elfogadok.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és gözhengeren vasaltatnak. — Himzett kézi munkák is a legolcsóbban tisztítatnak.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlv, maradtam
mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,
Sátoraljajhely, Bercsényi-utca.
saját házában, a fohgázzal
szemben.

Hirdetmény.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy **Sátoraljajhelyben, a Hecke-téren** (Májuskut-utca) öt év óta fennálló **schamott tüsdálló agyagból készült**

cserépkályháimat

a tulhalmozott készlet miatt **tetemes árkedvezményvel** árusítom. Ez alkalommal ajánlom saját készítésű **schamott tégláimat** tüszekrények és kazának részére. Ugyszintén **épület díszítéseket** mindennemű rajz-minta után, gyorsan és pontosan készítek a legrövidebb időn belül. Kályháim állandó jószágért kezességet vállalok. Megrendeléseket gyorsan eszközöök.

Kész szolgáljuk
BÄKER KONRAD
kályha gyáros.

Hirdetmény.

Ertesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljajhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra

10—70 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerzhetők.

Sátoraljajhelyi
Polgári Zakarékpénztár és Hitelegylet.